

Saksframlegg – styret i DA

Saksbehandler:	Roar Bakås	Arkiv:	
Arkivsaksnr.:	23/578 - 4		

Satsingsforslag 2025

Direktørens sakssammendrag:

Styret forelegges et satsingsforslag for 2025 – Digitale domstoler III.

1. Innledning

En foreløpig beskrivelse av satsingsforslag for 2025 ble forelagt styret i møtet 12.-13. juni 2023 i forbindelse med første orientering om og drøfting knyttet til økonomiplan 2025-2027.

Satsingsforslaget er fortsatt delvis under utvikling, og må avstemmes med forslag til statsbudsjett 2024 som legges frem 6. oktober 2023. Det bes om en fullmakt til å slutføre arbeidet med satsingsforslaget med eventuelt nødvendige justeringer før oversendelse til Justis- og beredskapsdepartementet i oktober 2023, og eventuelt nødvendige justeringer i den senere dialogen med departementet om satsingsforslaget

2. Satsingsforslag 2025

I føringer gitt av regjeringen for utforming av satsingsforslag, fremheves at det bør vurderes nøye hvilke satsingsforslag som skal fremmes, og begrense antallet til det som anses som de høyest prioriterte satsingene. I dialog med JD har det kommet tydelig frem at det vil være en fordel å konsentrere seg kun om et satsingsforslag. Erfaring fra de senere årene viser at det er svært vanskelig å få gjennomslag for nye satsingsforslag. Å kunne prioritere det viktigste vil derfor være vesentlig.

3. Digitale domstoler III

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Domstolene har siden 2017 hatt en betydelig og vellykket satsing på digitalisering av rettsprosessene. Vi har i dag et betydelig antall rettssaler tilrettelagt for en moderne og fleksibel gjennomføring av rettsmøter. Medarbeiderne i domstolene har moderne arbeidsverktøy og det er etablert en rekke nye tjenester for digital samhandling med eksterne aktører. Det er også utviklet nye løsninger som støtter arbeidsprosessene i domstolene. De gjennomførte satsingene og investeringene er gjort mulig gjennom øremerket, men tidsavgrenset finansiering. Denne finansieringen opphører i løpet av 2024, med unntak av ESAS III som har finansiering ut 2025. Målet er at prioriterte tiltak som digital samhandling innenfor gjeld, tvang konkurs og etablering av en helhetlig integrert løsning for elektronisk signatur er løst i løpet av 2024. Det vil imidlertid være områder som forutsetter omfattende integrasjon og samhandling med Skatteetaten som gjenstår og som det må sikres ytterligere finansiering for.

Digitaliseringen må fortsette, og gå over i digital transformasjon for å sikre domstolene som en relevant og attraktiv konfliktløser for ALLE landets innbyggere.

De investeringer som er gjort i utstyr og tjenester de senere årene skal forvaltes på en forsvarlig måte. Det har over år vært utfordrende å ha et riktig og tilstrekkelig nivå på budsjettene til drift og forvaltning av investeringene. Et betydelig økt fokus og krav til blant annet sikkerhet og personvern, er mer aktuelt enn noen gang. I tillegg har domstolenes data blitt åpnet opp til eksterne aktører gjennom samarbeid i sektor, innsyn i dokumenter for parter og aktører og integrasjoner. Dette har medført at vi nå har et betydelig etterslep.

Selv om det har blitt gjort en del modernisering av Lovisa, trengs det et større løft for å kunne levere nye tjenester for interne brukere, og utvide samhandling med eksterne. Både rent teknisk, men ikke minst på sikkerhet. Det betyr blant annet å bytte ut sentrale komponenter som er teknologisk utdatert og som utgjøre en risiko. Blant annet må flyt-motoren i Lovisa og Lovisa-klienten byttes ut. Med mindre disse utfordringene adresseres vil det være umulig å ivareta integritet og konfidensialitet, samt etterlevelse av personvernet. Det er også en reell risiko for at Lovisa vil kunne bli utilgjengelig i kortere eller lengre perioder. Det er behov for betydelige investeringer fremover dersom det skal være mulig og forsvarlig å utvikle ny funksjonalitet eller nye tjenester mot flere aktører. Dersom det ikke tilføres tilstrekkelig midler, vil vi ikke kunne levere stabile, sikre og tilgjengelige løsninger og utstyr til domstolene og deres brukere i årene fremover.

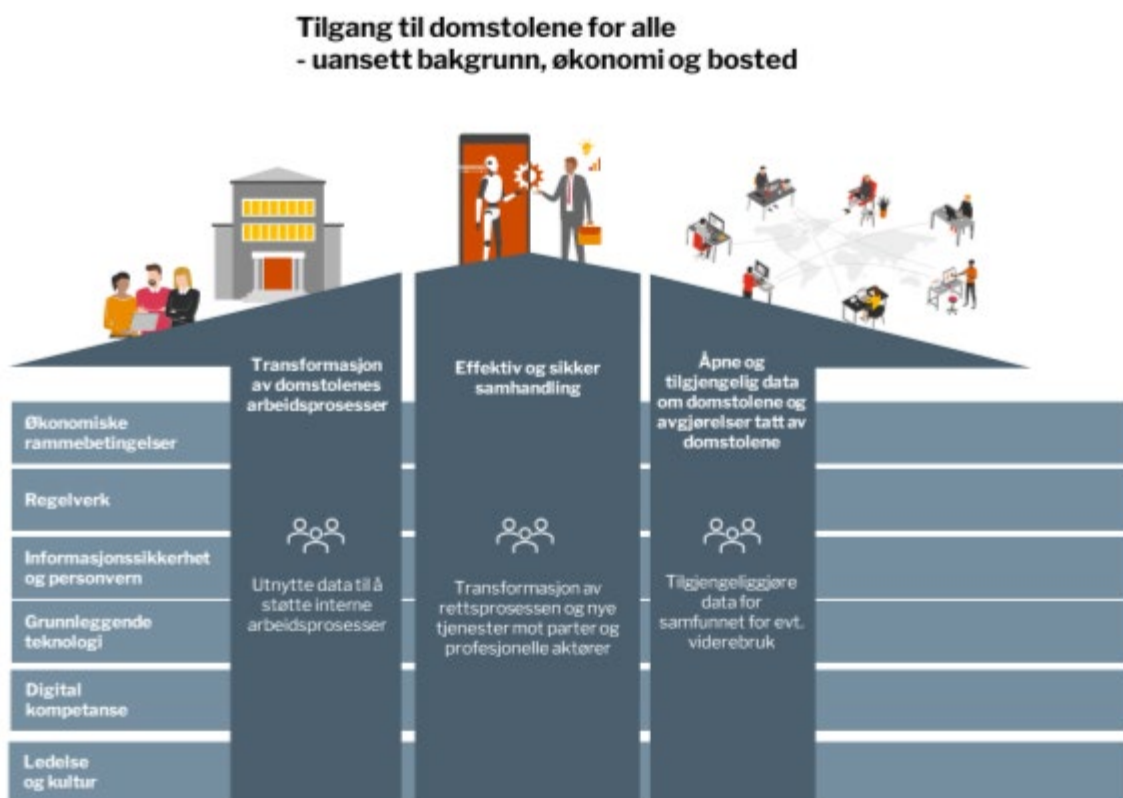
For å møte behovene i fremtiden og de utfordringene som er beskrevet ovenfor, er det utviklet et mål bilde for den videre digitale utviklingen og transformasjonen som tydeliggjør det overordnede målet og hvilke innsatsområder det er helt nødvendig å jobbe med.

Det overordnede målet er at alle innbyggere i Norge skal ha lik tilgang til domstolene uavhengig av bakgrunn, økonomi og bosted.

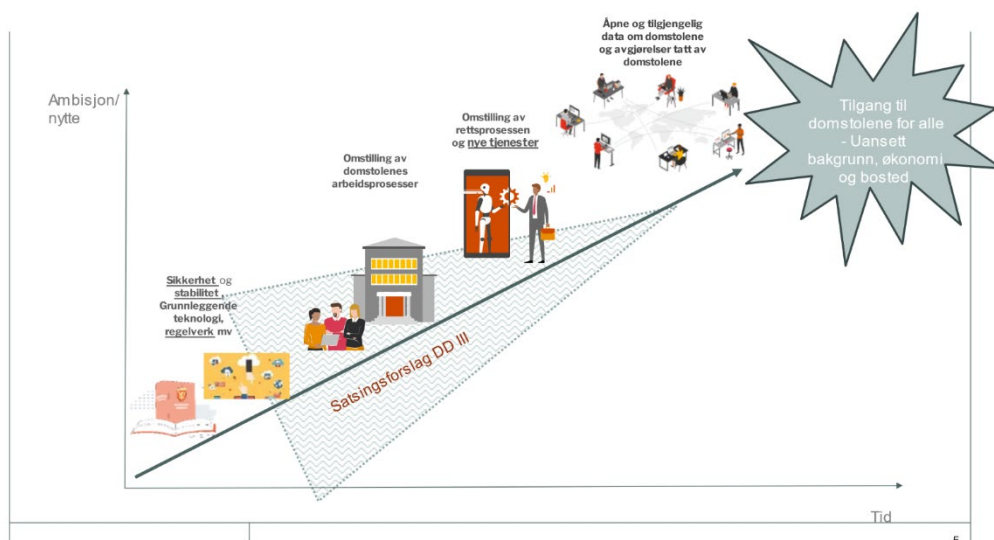
Det skal vi gjøre gjennom å:

- Gjøre domstolens avgjørelser og data om domstolene åpne og tilgjengelige på en sikker måte
- Forenkle og modernisere rettsprosessene og domstolenes interne arbeidsprosesser ved å utnytte dataene våre og ta i bruk kunstig intelligens
- Endre prosessregler og annet regelverk, slik at terskelen for å prøve saken sin for domstolene blir senket

Målbildet kan visualiseres slik:

Målbildet kan kun realiseres gjennom et målrettet arbeid over tid innenfor flere områder, og vil måtte finansieres både gjennom omdisponeringer innenfor ordinær budsjetttramme slik det skisseres i budsjettanalysen og gjennom ett eller flere satsingsforslag.

Det er derfor under utarbeidelse et satsingsforslag omtalt som DD III. Hovedkomponentene i satsingsforslaget er:

Sikkerhet inkl utstyr og infrastruktur

- Leveranser som reduserer risikoen for sikkerhetshull ved å bytte ut utdaterte komponenter, og som sørger for tilstrekkelig autentisering og sporbarhet slik at det er mulig og etterleve personvernet og ivareta konfidensialitet og integritet på Lovisa-plattformen. Dette innebærer blant annet en moderne teknisk grunnplattform, og en ny arbeidsflate for domstolene som gir bedre kontroll.
- Et minimum av utstyr og infrastruktur avhengig av hva det er mulig å omdisponere til formålet innenfor ordinær ramme.

Stabilitet

- En moderne teknologi som sikrer stabilitet og skalerbarhet på våre interne og eksterne tjenester som er nødvendig for den tredje statsmakt. Dette er avgjørende for å kunne behandle store datamengder, kunne motta og dele mange forskjellige filtyper som kart, video, bilder med mer, uten at Lovisa går ned eller kritiske hendelser oppstår
- Fleksibilitet som forventes i dagens arbeidsliv preget av hybride arbeidsformer og som gir mulighet til å etablere fremtidsrettede digitale tjenester.

Etablering av Nye tjenester

- Leveranser som bidrar til videre digitalisering og transformasjon av domstolens arbeidsprosesser, eksempler er gjenstående oppgaver knyttet til digital samhandling med flere aktører, virksomheter og i flere sakstyper.
- For å leve opp til forventningene i samfunnet om effektivitet og kvalitet, må vi tilrettelegge for at domstolene skal kunne anvende teknologier knyttet til KI og maskinlæring. I satsningsforslaget ser vi på utprøving innenfor utvalgte og avgrensede områder, eksempler

på det kan være dokumentanalyse, avidentifisering, ulike former for intelligente søk, beslutningsstøtte til dommeren selvbetjenings- og veiledningstjenester overfor innbyggere og parter mv. Det vil være nødvendig med grunnleggende og prinsipielle diskusjoner om hva som er mulig og ønskelig.

I tillegg vil forslaget også omfatte kapasitet og kompetanse til å få på plass et regelverk for å støtte endringer i rettsprosess og bruk av teknologier som KI og maskinlæring. Samt midler til en vellykket gjennomføring slik som ledelse, kompetanseutvikling og andre innføringsaktiviteter.

Satsingsforslaget skal omfatte både investeringsmidler og økte drifts- og forvaltningskostnader som følge av investeringen.

Foreløpig er det beregnet et bevilgningsbehov i størrelsesorden 250-280 mill. kroner over en fireårsperiode fra 2025, med påfølgende varig rammeøkning for drift og forvaltning i på mellom 15-20 mill. kroner. Hovedtyngden av midlene vil ligge på sikkerhet og stabilitet, omfanget på nye tjenester som vil la seg realisere vil avhenge av tempo på moderniseringsarbeidet.

Tiltaket bidrar til å oppfylle målet Digitalt rettsliv i strategisk plan – Domstolene 2

Direktørens innstilling:

Styret vedtar Digitale domstoler III som satsingsforslag for 2025.

Direktøren gis fullmakt til å slutføre arbeidet med satsingsforslaget med eventuelt nødvendige justeringer før oversendelse til Justis- og beredskapsdepartementet i oktober 2023, og eventuelt nødvendige justeringer i den senere dialogen med departementet om satsingsforslaget.

14.09.2023

Sven Marius Urke
direktør

Jann Ola Berget
avdelingsdirektør